Azərbaycan xalqını tariximizin şanlı səhifələrini təşkil edən uğurlara aparan yolun növbəti əzəmətli mərhələsi 2003-cü ildən başlayır. Ölkəmizin vətəndaşları prezident seçkilərində İlham Əliyevə səs verməklə dövlətimizin taleyi ilə yanaşı, Qarabağın azadlığı uğrunda mübarizənin gələcəyini də ona etibar etdiyini sübuta yetirdi. Seçimin doğruluğu təsdiqini çox gözlətmədi. "Mən İlham Əliyevə özüm qədər inanır və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm. Əminəm ki, mənim başa çatdıra bilmədiyim işləri o, başa çatdıracaqdır" deyən Ümummilli Lider Heydər Əliyevə tarix növbəti dəfə haqq qazandırdı. Ulu Öndərin fikirlərini ölkəmizin möhtəşəm inkişafından tutmuş Qarabağın işğaldan azad edilməsinə qədər tarixi missiyanı əks etdirən vəsiyyət kimi qəbul edən Prezident İlham Əliyev öz qətiyyəti, uzaqgörənliyi və müdrikliyi sayəsində ötən illər ərzində Azərbaycanın yüksəliş və zəfər salnaməsini yaratmağa müyəssər oldu.

2003-cü ildən başlayan yüksəliş və zəfər yolu

İqtisadi sıçrayış

Prezident İlham Əliyevin siyasi uğurları öz ifadəsini hər şeydən əvvəl dövlətin qüdrətinin artırılmasında, onun iqtisadiyyatının gücləndirilməsində tapır. Heydər Əliyevin "iqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir" tezisinin ardıcıl surətdə reallığa çevrilməsi Ümummilli Liderin vəsiyyətlərinin aktuallığına dəlalət edən başlıca amil idi. Ulu Öndərin uzaqgörənliyinin nəticəsi olan neft strategiyasının ilk bəhrələrini verməyə başlaması ölkənin həyatında möhtəşəm dəyişikliklərə start verilməsinə əlverişli imkanlar yaratmışdı. Məmnunluq hissi ilə qeyd edilə bilər ki, Prezident İlham Əliyev mövcud imkanları lazımınca dəyərləndirərək Azərbaycanın yeni güc potensialının yaradılması kimi tarixi missiyanı müvəffəqiyyətlə gerçəkləşdirməyə nail oldu. Ölkənin hazırlaşdığı böyük iqtisadi sıçrayış baş tutdu. Azərbaycan inkişaf templərinə görə dünyada ilk pillələrə yüksəldi. Qısa vaxtda iqtisadi landşaft ciddi şəkildə dəyişdi, bu isə öz növbəsində həm ölkə daxilində iqtisadi fəallığın artmasını şərtləndirdi, həm də güclü cazibədarlığı sayəsində milyardlarla xarici sərmayənin iqtisadiyyata axmasını təmin etdi.

Neft strategiyası sayəsində ölkəmizə daxil olan böyük maliyyə resurslarının məqsədəuyğun şəkildə idarə edilməsi və ölkə üçün ən faydalı şəkildə istifadəsi iqtisadi və maliyyə idarəetməsi sahəsində dünya miqyasında mühüm yeniliklərdən hesab oluna bilər. 2007-2008-ci illərin dünyanı bürüyən dərin maliyyə böhranının Azərbaycandan demək olar ki, yan ötməsini şərtləndirən amillərdən biri məhz elə bundan ibarətdir. Beləliklə, gənc Azərbaycan dövləti dünyaya iqtisadi nəzəriyyə və praktikada böyük maraq yaradan yeni inkişaf modelini təqdim etdi. Sözügedən modelin ən uğurlu təqdimatını isə ölkənin sürətli və hərtərəfli inkişafının nümunəsində nəinki Azərbaycan vətəndaşları, habelə beynəlxalq ekspertlər və maliyyə sahəsində idarəetmə nəhəngləri müşahidə edə bilirdilər.

İqtisadi və maliyyə sahəsində uğurlu idarəetmə bütün digər sahələrin inkişafına və tamamilə yenidən qurulmasına stimul verdi və lazım olan imkanları təmin etdi. Cəmi bir neçə il lazım oldu ki, Azərbaycan beynəlxalq icma tərəfindən dünyanın ən uğurlu gənc dövləti, çiçəklənən ölkəsi adlandırılmağa layiq görülsün. Hər birimiz Vətənimizin qlobal nüfuzunun, dövlətimizin siyasi hörmətinin və beynəlxalq iştirakçılığının sürətlə artmasını böyük məmnunluqla və qürur hissi ilə izləyirdik.

Qısa tarixi zaman kəsiyində Azərbaycanın simasının bütünlüklə dəyişməsi həyata keçirilən uğurlu iqtisadi siyasətin və maliyyə idarəetməsinin diqqətçəkən nəticəsi kimi ayrıca qeyd edilməlidir. Azərbaycan təkcə iqtisadi imkanları ilə deyil, həm də yeni siması, müasirliyi, dünya şəhərsalma praktikasına töhfələri ilə cazibədar olmuşdu. Bu isə öz növbəsində ölkənin qarşısında yeni imkanlar açırdı. Təsadüfi deyildir ki, gənc Azərbaycan dövləti qlobal əhəmiyyət kəsb edən bir sıra təşəbbüs və layihələrin mərkəzinə çevrildi. Regionun iqtisadi landşaftını köklü surətdə yeniləşdirən neft-qaz ixrac kəmərləri, beynəlxalq kommunikasiya layihələri və sair ölkəmizin qlobal iqtisadi təşəbbüslərinin kiçik bir hissəsidir.

SSRİ-nin süqutundan sonra müstəqilliyini bərpa edən, ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərinin ağır hərbi məğlubiyyətini, iqtisadi və siyasi böhranlarını yaşamağa məhkum edilmiş Azərbaycan XXI əsrin ilk onilliyində əvvəlki mirasından nəinki tamamilə xilas olmuş, habelə böyük iqtisadi qüdrətə malik ölkə kimi özünü dünyaya həm təqdim etməyə, həm də tanıtmağa nail ola bilmişdi. Heç şübhəsiz, bu böyük möcüzədi.

XXI əsrin ilk onilliyində Azərbaycanın böyük yüksəliş iddiaları aydın görünməkdə idi. Bu milli iddiaların həyata keçirilməsi missiyasını öz üzərinə götürən Prezident İlham Əliyev aydın şəkildə dərk edirdi ki, Azərbaycanda yeni iqtisadi islahatlar artıq obyektiv zərurətə çevrilmişdir. Dövrün tələblərinə cavab verən, müasir baxışlara əsaslanan islahatlar olmadan ölkə inkişaf iddialarını reallaşdırmaq imkanlarına malik deyildi. Prezident İlham Əliyevin islahatlar konsepsiyası məhz bu tarixi zərurətdən qaynaqlanır və həmin dövrün çağırışlarına cavab kimi qiymətləndirilməlidir. Müasir baxış anlayışı da ilk növbədə Heydər Əliyev ideyaları əsasında bu çağırışların mahiyyətinə uyğun qərarların qəbul edilməsi zərurəti kimi dərk edilməlidir.

Prezident İlham Əliyevin islahatlar konsepsiyasının hədəfləri sırasında ən başlıcası yeni iqtisadi inkişaf modelinin hazırlanması hesab olunmalıdır. Əvvəlki on ilin inkişafı artıq aydın parametrlər kəsb edən iqtisadi modelin yaradılması prosesini başa çatdırmağı qaçılmaz etmişdi və həmin vəzifə Prezident İlham Əliyevin hakimiyyətinin ilk illərində sınaqdan uğurla çıxdı. Azərbaycanın inkişaf modeli iqtisadi faktor və reallıq kimi həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq qurumlar tərəfindən etiraf olundu.

Prezident İlham Əliyevin islahatçılıq strategiyası öz miqyası və vüsətinə görə kifayət qədər geniş olub, təkcə iqtisadi fəaliyyət sferası ilə kifayətlənmir, kompleks və sistemli xarakteri ilə diqqəti cəlb edir. Elə bu səbəbdən də çox zaman Azərbaycanın iqtisadi modeli ölkənin inkişaf modeli kimi dəyərləndirilir. Hesab edirəm ki, belə yanaşmanın ciddi əsasları olduğunu etiraf etməmək qeyri-mümkündür. Məhz hərtərəfli və dərin islahatlar sayəsində Azərbaycanın müasir siması formalaşmışdır. İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə Azərbaycan nəinki dünyanın ən dinamik iqtisadiyyatı kimi etiraf olundu, həm də qlobal miqyasda daha sürətlə və müasir dəyərlər çərçivəsində dəyişən ölkə imicini qazandı.

Etiraf edilməlidir ki, İlham Əliyev dövrünün böyük sıçrayışı hər şeydən əvvəl Azərbaycan iqtisadiyyatının qeyri-adi inkişafında təcəssüm edir. Bunu Azərbaycanın iqtisadi möcüzəsi də adlandıranlar var və ədalət naminə qeyd etmək lazımdır ki, belə düşünənlər heç də səhv etmirlər. Onun prezidentlik fəaliyyətinin ilk 10 ili ərzində iqtisadiyyatın 3 dəfədən çox artmasına başqa ad verilməsi bəlkə də qəribə görünərdi. Sözügedən sıçrayışın iqtisadi kateqoriyalarla ölçülən digər təcəssümü qismində dövlət büdcəsinin 20 dəfəyə yaxın artımı təqdim edilə bilər.

Deyilənlərə yekun vuraraq etiraf etmək lazım gəlir ki, 2003-cü ildən etibarən Azərbaycanın misilsiz tərəqqisi və yüksəlişi hər şeydən əvvəl və əsas etibarilə Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin uğur simvollarından sayılan iqtisadi sıçrayış sayəsində mümkün olmuşdur.

Sosial rifah cəmiyyətinə doğru

Prezident İlham Əliyevin dövlət başçısı kimi fəaliyyətinin səciyyəvi cəhəti onun möhtəşəm hədəflər seçməsi hesab oluna bilər. Bu zərurət Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrik siyasətinin öz bəhrəsini getdikcə daha aydın şəkildə göstərməyə başlaması fonunda cəmiyyətin ondan gözləntilərindən irəli gəlirdi. Sözün həqiqi mənasında möhtəşəm hədəflər mərhələsi aktual məna kəsb etməyə başlamışdı. Azərbaycan öz tarixində nəinki ən böyük iqtisadi, eləcə də sosial sıçrayışının astanasında dayanmışdı. Həllini gözləyən yeganə vəzifə bütün bunları dərk edərək, gerçəkləşdirməyə qadir olan siyasi iradənin təmin edilməsindən ibarət idi.

Xəyalən 2003-cü ilə dönüb İlham Əliyevin seçki proqramını xatırlayıb təhlil aparsaq, etiraf etmək lazım gələr ki, gələcək prezident tarixin onun üzərinə qoyduğu möhtəşəm vəzifələri yerinə yetirməyə artıq hazır idi. O zaman çoxlarının başa düşməyə çətinlik çəkdiyi vəzifələrin İlham Əliyev tərəfindən özünün seçki proqramına daxil edilməsi deyilənlərin əyani təsdiqidir. Birinci prezidentlik müddəti ərzində - 5 ildə 600 min yeni iş yerinin açılması, qaçqın və məcburi köçkünlərin illər boyu ağır şəraitdə yaşadığı çadır şəhərciklərinin aradan qaldırılması barədə vədləri yada salmaq düşünürəm yetərlidir ki, İlham Əliyevin prezident kimi özünün qarşısında qoyduğu hədəflərin miqyası barədə aydın təsəvvür yaransın. Bu mənada onun daha bir bəyanatı da xatırlanmağa layiqdir: "Böyük işlər görmək üçün qarşımıza möhtəşəm vəzifələr qoymalıyıq". Ancaq bir şərtlə: səsləndirilən bəyanat onun müəllifinin intellektual, siyasi iradə, qətiyyət, idarəçilik bacarığı və xalqına ürəkdən, təmənnasız xidmət göstərmək kimi şəxsi keyfiyyətlərinə adekvat olsun.

Azərbaycanın yüksəlişinin növbəti təcəssümü haqlı olaraq yüz minlərlə yeni iş yerlərinin açılması hesab olunmağa layiqdir. İlham Əliyevin təqdim etdiyi proqram əsasında ölkədə 2 milyona yaxın iş yeri yaradıldı, əhalinin işlə təminatında ciddi dönüş baş verdi. İqtisadi və sosial məna tutumu kifayət qədər yüksək olan bu möhtəşəm vəzifələrin yerinə yetirilməsi də Azərbaycanın inkişaf modelinin möcüzə sayıla biləcək nəticələri sırasında layiqli yer tutur. Ölkənin əmək qabiliyyətli təxminən 5 milyonluq əhalisinin üçdəbirindən çoxu İlham Əliyevin prezidentliyi dövründə işlə təmin olunmuşdur.

Sürətli iqtisadi inkişaf, büdcə gəlirlərinin kəskin artması, dövlətin maliyyə imkanlarının genişlənməsi ictimai istehlakın yeni modelinin formalaşması zərurətini aktuallaşdırmış oldu. Artan maliyyə imkanları maaş və pensiyaların artımı, sosial müdafiə tədbirlərinin gücləndirilməsi ilə müşayiət olunmağa başladı. Əhalinin həyat səviyyəsi ciddi şəkildə yaxşılaşdı, istehlak artdı. Eyni zamanda milli sərvətin ən səmərəli şəkildə istifadə olunması mexanizmi yaradıldı: Dövlət Neft Fondunun ölkənin iqtisadi və maliyyə sistemində rolu və əhəmiyyəti daha da artırıldı, inkişafın etibarlı amili kimi ölkədə infrastrukturun köklü surətdə yeniləşməsi və modernləşməsi strategiyasına start verildi.

Müasir qlobal problemlər sırasında ilk pillələrdə dayanan yoxsulluğun aradan qaldırılması sahəsində əldə olunan nailiyyətlər böyük sıçrayışın təcəssümlərindən biri kimi tarixi əhəmiyyətə malikdir desək, yəqin ki, həqiqəti etiraf etmiş olarıq. Yoxsulluq həddinin təxminən 10 dəfə, 49 faizdən 5 faizə qədər azaldılması bu sahədə bütün dünyada əldə edilən ən möhtəşəm nailiyyət kimi tarixə düşdü.

Prezident İlham Əliyevin birbaşa təşəbbüsü sayəsində 2020-ci ildən etibarən yeni vüsət alan sosial islahatlar, o cümlədən maaşların, pensiyaların, əhalinin müxtəlif kateqoriyalarına ödənilən müavinət və yardımların ciddi şəkildə artırılması sosial rifah cəmiyyətinə doğru atılan ən qətiyyətli və diqqətçəkən təşəbbüslər hesab edilir. Bu təşəbbüslərin nəticəsi insanların həyat səviyyəsi standartlarının daha da yüksəlməsində ifadə olunur.

Nəhayət, Azərbaycanın tarixi sıçrayışının ümumi, sintetik təcəssümü barədə. Ölkəmizin dünyada ən sürətlə yeniləşən, dəyişən, müasirləşən ölkə statusunun hamılıqla qəbul edilməsi milli qürur hissi yaratmaya bilməz. Bu gün Azərbaycan və onun paytaxtı Bakı ən müasir ölkə və şəhər sayılır. Dəyişən təkcə ölkənin siması deyil, onun yaşamaq, müasirləşmək, gələcəyə layiq olmaq imkanlarını qazanmasıdır. İnsanların layiqli yaşaması üçün ən əlverişli, rahat şəraitin yaradılmasıdır. Bakının beynəlxalq miqyaslı mədəni, siyasi, intellektual mərkəzə, dialoq, idman, tolerantlıq mərkəzinə çevrilməsidir. Nəticədə bütünlükdə Azərbaycanın, onun mədəni mühitinin, dəyərləri sisteminin müasirləşməsi, modernləşməsidir, insanların həyatı ilə yanaşı, həyata baxışlarının dəyişməsidir. Bir sözlə, ölkəmiz İlham Əliyevin düşünülmüş islahatları sayəsində möhtəşəm sıçrayış yolu keçərək, vaxtilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin dediyi kimi, sanki dünyaya yenidən doğmuşdur. Bu sıçrayış Prezident İlham Əliyevin iradəsinin, əməyinin, idarəçilik bacarığının nəticəsi və xalqa töhfəsidir.

Zəfər

İctimai uğurun ən əsas şərti bütün dövrlərdə və bütün sahələrdə həmişə Lider amili ilə əlaqədar olmuşdur. Tarixi təcrübənin dəfələrlə sübuta yetirdiyi həqiqət hərb sahəsində özünü daha aydın şəkildə büruzə verir. 44 günlük Vətən müharibəsi Azərbaycanın möhtəşəm zəfərində İlham Əliyevin şəxsində sərkərdə amilinin nə dərəcədə müstəsna rol oynadığının əyani təsdiqi hesab edilə bilər. Lakin İlham Əliyevin Qarabağın işğaldan azad edilməsində tarixi rolu yalnız 44 gün ərzində Ali Baş Komandan kimi misilsiz xidmətlər göstərməsi ilə bitmir. Müasir dövrün mahiyyətcə tam fərqli döyüşləri sayılan Vətən müharibəsində sərkərdə missiyasına başlamazdan əvvəl Prezident İlham Əliyevin ədalətin bərpası naminə çoxşaxəli fəaliyyəti unudula bilməz və unudulmamalıdır. Şanlı qələbəni onsuz təsəvvür etmək mümkün deyil.

2020-ci il noyabr ayının 10-dək müstəqil Azərbaycan dövlətinin qarşısında duran vəzifələr içərisində ən mühümləri erməni təcavüzü nəticəsində işğal edilmiş torpaqların azad edilməsi, ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpası olmuşdur. Son 30 il ərzində dövlətin həyata keçirdiyi vəzifələr konkret şəraitə uyğun olaraq bu və ya digər dərəcədə dəyişikliklərə məruz qalsa da, ərazi bütövlüyünün bərpası həmişə aktuallığını qoruyub saxlamış, milli maraqların təminatının başlıca istiqaməti kimi çıxış etmişdir.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizama salınması zaman baxımından kifayət qədər çox vaxt apardığı kimi, həm də çoxşaxəli yanaşma, böyük səylər, gündəlik fəaliyyət tələb edirdi. Azərbaycan problemin həllinə nail olmaq üçün siyasi-diplomatik səylər göstərməklə, beynəlxalq vasitəçilərin missiyasına hörmətlə yanaşmaqla bərabər, münaqişənin nizama salınması, ədalətin bərpa olunmasında hərbi-siyasi vasitələrdən istifadə olunması ehtimalını heç zaman nəzərdən qaçırmırdı. Beynəlxalq vasitəçilərin "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin hərbi həll yolu yoxdur" tezisinə qarşı Azərbaycanın Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən "münaqişənin həllinin hərbi-siyasi yolu var" tezisini irəli sürməsi yuxarıda qeyd edilən fikrin ən bariz ifadəsi sayıla bilər. Uzun illər ərzində ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin öz missiyasına kifayət qədər məsuliyyətlə yanaşmaması və problemin həllinin diplomatik yolunu tapa bilməməsi hərbi-siyasi yolun qaçılmazlığına inamı artırırdı. Bununla əlaqədar olaraq, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin gücləndirilməsi, ən müasir silahlarla təchiz edilməsi, əsgər və zabitlərin döyüş qabiliyyətinin və vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi aktuallığını nəinki saxlayır, həm də daha böyük məna kəsb edirdi. Azərbaycanın artmaqda olan iqtisadiyyatı ordu quruculuğunun qarşısında yeni imkanlar açırdı. Bir neçə il ərzində Azərbaycanın hərbi büdcəsinin Ermənistanın dövlət büdcəsini üstələməsi, hər şeydən əvvəl, bu iki dövlətin imkan və resurslarının ciddi şəkildə fərqləndiyini göstərirdi. Lakin haqqında söhbət açdığımız mənzərəni yalnız imkanlar arasında fərqin nəticəsi kimi qiymətləndirmək düzgün olmazdı. Bu, daha çox seçilmiş yolun və strategiyanın məntiqi yekunu baxımından nəzərdən keçirilməlidir. Hələ Prezidentliyinin ilk illərində İlham Əliyevin "Azərbaycanın hərbi büdcəsi Ermənistanın dövlət büdcəsindən böyük olacaq" formasında tezisini səsləndirməsi yeni hərbi strategiyanın əsas səciyyəsini ifadə edirdi.

Əsrlərboyu öz ölkəsinin milli maraqlarını müdafiə etmək kimi məqsədi qarşısına qoyan sərkərdələrin atdığı ilk addım ordunu gücləndirməkdən ibarət olub. Bu xüsusda Prezident İlham Əliyevin ordu quruculuğuna həssas yanaşması tarixdən məlum olan nəhəng sərkərdələrə xas olan strateq düşüncəsinin yeni və uğurlu nümunəsi sayıla bilər və sayılmalıdır. Sərkərdənin gücü onun yenilməz ordusundadır. Ancaq dünya hərb tarixində elə bir hal olmamışdır ki, ordu sərkərdəsiz, onun strateq düşüncəsindən, müdrikliyindən və qətiyyətindən kənarda yaradılsın. Yenilməz ordu sərkərdə müdrikliyinin və qətiyyətinin ifadəsi olduğu qədər də nəticəsidir. 44 gün davam edən Vətən müharibəsində qazanılan möhtəşəm zəfər İlham Əliyevin rəhbərliyi altında dünyanın ən müasir və ən yüksək döyüş qabiliyyətinə malik Azərbaycan Ordusunun qüdrətini nümayiş etdirdi. Vətən müharibəsində əldə edilən tarixi zəfər müzəffər ordunun sərkərdəsi kimi Ali Baş Komandan İlham Əliyevin həm müdrikliyinin, həm də qətiyyətinin birbaşa nəticəsi kimi yaddaşlara həkk olunub. Onun hərbi əməliyyatların planlaşdırılması və idarə edilməsindən tutmuş böyük sərkərdə qətiyyəti ilə döyüşçüləri, həm də nəinki döyüşçüləri, bütün xalqı qələbəyə səsləyən çağırışları müharibənin taleyini həll edən əsas amillərdəndir. İnanıram ki, İlham Əliyevin strateji düşüncəsi, sərkərdə müdrikliyi və qətiyyəti dünya hərb tarixinə yeni parlaq səhifə kimi daxil olmuşdur.

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş Ağdamdan xalqa müraciətində "Mən bu gün burada, Ağdamda dayanmışam. Öz ordumla, Qalib kimi" sözləri müzəffər sərkərdənin qələbəsini təsdiq etməsinin tarixdən məlum olan klassik nümunəsi idi. Bəli, İlham Əliyev öz qüdrətli ordusunu yaratdı, qələbə çaldı və işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə səfər edərək möhtəşəm zəfərini bütün dünyaya bəyan etdi. Bütün dahi sərkərdələr kimi. Zəfər çaldı və yeni tarixi yaratdı.

Azərbaycanın və Qarabağın yeni həyatı

Azərbaycanın Vətən müharibəsində möhtəşəm qələbəsi ölkəmizdə və regionda yeni reallıqlarla müşayiət olunmaqdadır. Dövlətin və cəmiyyətin qarşısında duran başlıca hədəflər və onlara nail olmaq yolları ciddi şəkildə yenilənib, xalqın yaxın və orta vədəli gələcəyə baxışları, ümid və inamları yeni ölçülər kəsb edib. Azərbaycanın gələcək inkişafla bağlı iddialarının daha qətiyyətli, daha miqyaslı və daha realist xarakter kəsb etməsi aydın müşahidə edilir. Vətən müharibəsinin qələbə ilə başa çatmasına qədər Azərbaycanın əsasən iki istiqamətə - Qarabağın azad və ölkənin inkişafının təmin edilməsi kimi şaxələrə ayrılan hədəfləri və müvafiq şəkildə paylanmalı olan resursları indi əsas hədəf kimi azad olunan ərazilərin bərpası və inkişafı üzərində qərarlaşıb. Bu isə öz növbəsində cəmiyyətin bütün diqqətinin, ölkənin resurslarının əsas hədəf istiqamətində cəm edilməsini təmin etməklə qarşıya qoyulan məqsədlərə yetişmək imkanlarını qat-qat yüksəltmişdir.

Postmüharibə dövrünün əsas hədəfinin müəyyən edilməsi 30 illik işğalın acı nəticələrinin, əgər belə demək mümkünsə, mirasının aradan qaldırılması zərurətindən irəli gəlir. Vətən müharibəsinin başa çatması və Qarabağın işğaldan azad edilməsi müasir tarixin şahidi olmadığı vəhşiliyin üstünü açmışdır. 30 illik erməni işğalından bizə vaxtilə Azərbaycanın ən dilbər güşələri olan onlarca şəhər və qəsəbələrin, yüzlərlə kəndlərin yerləyeksan edilməsi, evlərin uçurulması, infrastrukturun dağılması kimi acı və ağır miras qalıb. Erməni vəhşiliyinin bütün əlamətlərinin aradan qaldırılması, dağıdılıb yerləyeksan edilmiş şəhərlərin, qəsəbələrin və kəndlərin bərpa edilməsi postmüharibə dövrünün həllini gözləyən ümdə vəzifəsidir. Bu gün ölkənin imkanlarının əsaslı qisminin bu istiqamətə yönəlməsi dövlətin müasir siyasətinin əsas prioriteti olaraq dəyərləndirilir. Həm də söhbət sadəcə olaraq dağıntıların bərpasından deyil, Azərbaycanın işğaldan azad olan ərazilərində yeni tipli, ən müasir, qabaqcıl və yüksək texnologiyalara əsaslanan məskunlaşmanın təmin edilməsindən gedir. "Ağıllı kənd", "yaşıl iqtisadiyyat", ən müasir imkanlara malik evlər və s. Qarabağı nəinki Azərbaycanın və regionun, hətta bütün dünyanın ən qabaqcıl, rahat və inkişaf etmiş yaşayış məskəninə çevirməyə hədəflənib. Düşünmək olar ki, Qarabağ Azərbaycanın gələcəyinin yeni modeli kimi özünü təsdiqləyəcək və bütün ölkənin növbəti onilliklərdə yeniləşməsinin və müasirləşməsinin lokomotivi rolunu oynayacaqdır.

Qarabağın yenidən qurulması ilə yanaşı, qarşıda Azərbaycanda dərin islahatların həyata keçirilməsinin, əhalinin həyatının və rifahının daha yüksək səviyyəyə qaldırılması sahəsində sistemli tədbirlərin davam etdirilməsi kimi vacib və məsuliyyətli vəzifə dayanır. Hədəf Azərbaycanı yaşamaq və işləmək üçün ən rahat və cazibədar məmləkətə çevirməkdir. Azərbaycan xalqının ən yüksək həyat standartları şəraitində yaşamağa layiq olduğunu Prezident İlham Əliyev dəfələrlə qeyd etmişdir. Ötən illər ərzində bu standartların yaradılması istiqamətində mühüm işlərin görülməsi, ölkəmizin inkişaf, müasirləşmə sahəsində ciddi irəliləyişlərə nail olması heç kimə sirr deyil. Qarşıdakı illərdə daha cəsarətli addımların atılması, yeni həyat standartlarının bərqərar edilməsi naminə fədakarlıqlar göstərilməsi üçün bütün əsaslar - niyyət, iradə, təcrübə və resurslar mövcuddur. Azərbaycan inkişafın və müasirliyin elə bir mərhələsinə keçməyə artıq hazırdır ki, orada işləmək maraqlı, yaşamaq rahat, həyat isə gözəl olacaq. Bu elə bir cəmiyyət olacaq ki, orada hər kəs özünü təsdiq edə, qabiliyyət və bacarıqlarından tam şəkildə bəhrələnə biləcək.

Səsləndirilən fikirlərin sadəcə niyyət deyil, real fəaliyyət proqramı olduğu son illər ərzində əhalinin rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində atılan ciddi addımlarla isbata yetirilir. Əməkhaqlarının və pensiyaların artırılması, aztəminatlı ailələrə dövlət yardımlarının gücləndirilməsi yeni həyat standartlarının yaradılması strategiyasının yeni parametrlər kəsb etdiyini göstərir.

Güzəştli şərtlərlə mənzil inşaatının miqyasının genişlənməsi gənc nəslin mənzil şəraitinin qısa zamanda əhəmiyyətli şəkildə yaxşılaşdırılmasına hədəflənmişdir. İcbari tibbi sığortanın tətbiq edilməsi ilə əhaliyə səhiyyə xidmətinin əlçatanlığı və keyfiyyətinin yüksəldilməsi təmin edilmişdir. Koronavirus pandemiyası dövründə Azərbaycan hökumətinin əhalinin sağlamlığının qorunması sahəsində fəaliyyəti və onun müsbət nəticələri insanlarda dövlətin qayğısının miqyasları və mahiyyəti barədə aydın təsəvvür yaradır. İnklüziv təhsilin inkişafı, sağlam ətraf mühitin yaradılması niyyətləri və digərləri xalqın xöşbəxt gələcəyinin təmin edilməsi sahəsində genişmiqyaslı planlarından xəbər verir.

Qarabağı azadlığına qovuşdurduqdan sonra Prezident İlham Əliyevin üzərinə düşən tarixi missiya məhz belə bir Azərbaycanı yaratmaqdan ibarətdir. İndiyədək onun titanik səyləri nəticəsində bu sahədə silsilə layihələr həyata keçirilib, möhtəşəm uğurlar qazanılıb. Xalqın həyatı dəyişib. Azərbaycan sözün həqiqi mənasında xəyalların reallaşdığı çiçəklənən məmləkətə çevrilib. İndi Azərbaycan bütün dünyada məhz belə qəbul edilir.

Yeni dünya nizamına möhtəşəm töhfə

Zahirən mürəkkəb siyasi, diplomaik, hüquqi və hərbi güc nümayişi kimi təzahür edən dünya nizamı əslində alt qatda olan maddi maraqlar kimi daim aktual və qüdrətli amilə əsaslanır. İndiki nəsillər yeni dünya nizamının formalaşdırılması istiqamətində atılan addımların fəsadlarını aydın şəkildə müşahidə etməkdədirlər. Beynəlxalq miqyasda baş verən ciddi dəyişikliklər - yeni texnologiyalar, güclər nisbətinin yerdəyişmələri, müxtəlif xarakterli siyasi və iqtisadi koalisiyalar və digər amillər ümumdünya siyasi proseslərində güclü tektonik dəyişiklikləri qaçılmaz etmişdir. Hazırkı şəraitdə beynəlxalq iştirakçılıq məharəti həlledici əhəmiyyət kəsb edir, hər bir dövlət dəyişməkdə olan beynəlxalq münasibətlər sistemindən maksimum fayda götürməyə çalışır. Belə bir zamanda Azərbaycan Prezidentinin diplomat məharətinin ölkənin milli maraqlarına böyük dividendlər qazandırması 2003-cü ildən start götürmüş möhtəşəm inkişaf strategiyasının mühüm nəticəsindən biri hesab oluna bilər.

İlham Əliyevin yüksək liderlik məharəti eyni dərəcədə xarici siyasət sahəsində özünü büruzə verir. Onun xarici siyasət doktrinası beynəlxalq iştirakçılığın gücləndirilməsi, Azərbaycana yeni dostlar qazandırması, diplomatiyada hücumçu taktikaya üstünlük verilməsi, beynəlxalq təşəbbüskarlığın artırılması və ölkənin imicinin yaxşılaşdırılması kimi bir-birini üzvi sürətdə tamamlayan 5 tərkib hissədən ibarət proqram kimi özünü təsdiq etmişdir. Diplomatiya liderin siyasi məharətini aşkara çıxaran və ölkəyə böyük dividendlər gətirən ən incə fəaliyyət formasıdır. Qlobal meyillərin güclənməsi, ölkələrin siyasi, iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə qarşılıqlı əlaqələrinin genişlənməsi xarici siyasəti liderin özünüifadəsinin və siyasi uğurunun ən vacib amili dərəcəsinə yüksəldib. Müasir qloballaşma və informasiya texnologiyaları dövründə milli liderlər mütəmadi şəkildə beynəlxalq icmanın diqqət mərkəzində olur. Necə deyərlər, liderlər milli hüdudlardan çıxır, beynəlxalq birliyə daha intensiv şəkildə təqdim olunur və bu səbəbdən onun həm siyasi baxışları, həm davranışı daha geniş auditoriyanın müzakirə predmetinə çevrilir. Beləliklə, milli lider ölkənin beynəlxalq imicindən tutmuş onun dünya birliyində mövqeyinə qədər çeşidli parametrlərin formalaşmasında əhəmiyyətli, bəzən isə həlledici rol oynayır. Liderə təmsil etdiyi ölkəyə görə hörmət və ehtiram bəslənildiyi kimi, ölkəyə onu təmsil edən liderinə görə qiymət verilməsi praktikasının geniş yayıldığı da sirr deyildir.

İlham Əliyevin xarici siyasət doktrinasının Azərbaycana müstəsna dividendlər gətirdiyi hər kəsə yaxşı məlumdur. Azərbaycanın 2012-ci ildə dünyanın ən mötəbər beynəlxalq təşkilatının - Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilməsi, 2019-cu ildə isə ikinci ən çoxsaylı beynəlxalq təşkilat olan Qoşulmama Hərəkatına rəhbərlik etməsi gənc dövlətin beynəlxalq iştirakçılıq sahəsində yüksək fəallığının təkzibedilməz sübutudur.

Ölkəmizə böyük iqtisadi faydalar vəd edən karbohidrogen və kommunikasiya layihələrinin işlənməsi Azərbaycanın iqtisadi diplomatiyasının, möhtəşəm beynəlxalq forumların keçirilməsi humanitar diplomatiyasının, mədəniyyət sahəsində tədbirlərin təşkili mədəniyyət diplomatiyasının, idman yarışları idman diplomatiyasının gözəl nümunələridir. Sadalananların hər biri ayrı-ayrı sahələrdə Azərbaycanın böyük uğurları olub, onun beynəlxalq nüfuz və hörmətinin artmasına birbaşa təsir etməklə, ölkəmizin qlobal rolunun yüksəlməsinin əyani göstəriciləridir. Başqa sözlə ifadə etsək, yuxarıda qeyd olunanlar beynəlxalq həyatın ayrı-ayrı sahələrində ən mötəbər tədbirlər olmaqla, əslində Azərbaycanın dünyaya yeni keyfiyyətdə təqdimatı nümunələri sayılmalıdır. Bu mənada beynəlxalq birlik İlham Əliyevi gənc, lakin kifayət qədər müasirləşmiş, çağdaş dünyanın qabaqcıl dəyərlərini qəbul etmiş ölkənin lideri kimi tanımaq imkanı qazanmış oldu.

İlham Əliyevin mütəmadi olaraq ən mötəbər qlobal tədbirlərdə fəal iştirakı, ən aktual diskussiyalara qoşulması, müasir təfəkkür və dəyərlərə sahib olması onun yeni tipli milli lider imicini formalaşdırmağa əsas yaratmışdır. Bu isə öz növbəsində Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq imicinin yüksəlməsində ifadə olunur. Tam məsuliyyət hissi ilə qeyd edilə bilər və qeyd edilməlidir ki, İlham Əliyevin müasir tipli milli lider kimi prezidentliyi Azərbaycanın mədəni dünyada ən uğurlu təqdimatıdır.

Prezident İlham Əliyevin artan nüfuzu ölkəmizin beynəlxalq iştirakçılığının genişlənməsinin başlıca amillərindəndir. Məhz bu amilin sayəsində Azərbaycan yeni dünya nizamının qərarlaşmasında getdikcə daha əhəmiyyətli rol oynayır. Cənubi Qafqazın yeni siyasi landşaftının yaradılmasından başlamış müasir karbohidrogen siyasətinin əsas parametrlərinin formalaşmasına qədər geniş spektrli qlobal gündəlikdə Azərbaycan və onun lideri İlham Əliyev əsas aktorlardan sayılmaqdadır. Təsadüfi deyildir ki, Prezident İlham Əliyev dünyanın meydana gəlməkdə olan yeni dizaynının müzakirə olunduğu mötəbər beynəlxalq toplantıların arzuolunan iştirakçısı kimi qəbul olunur. Təkcə son həftələr ərzində Səmərqənddə, Sofiyada və Praqada keçirilən beynəlxalq toplantılarda onun fəal iştirakını sadalamaq deyilənlərin bariz ifadəsi hesab edilə bilər. Sofiyadakı toplantıda Serbiya Prezidenti Aleksandr Vuçiçin Prezident İlham Əliyevə xitabən səsləndirdiyi "Sizi Avropada çox sevirlər" fikri Azərbaycan liderinin beynəlxalq nüfuzunun və hazırkı qlobal problemlərin həllinə töhfə vermək qüdrətinin miqyasından xəbər verir. Yeni dünya nizamının müzakirəsində ölkəmizin və şəxsən İlham Əliyevin yaxından iştirakı və bilavasitə hadisələrə nüfuz göstərə bilmək imkanları hamılıqla etiraf olunan reallıqdır. Onun müasir dünyanın güclü liderləri arasında yer tutmasını müşahidə etmək, düşünürəm ki, hər bir azərbaycanlının qürur və iftixar motivasiyasının vacib tərkib hissəsidir.

*2003-cü ildən başlayan yüksəliş yolu davam edir. Xalqımızı qarşıda daha böyük vəzifələr